

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 15. Tradetur. Non signat Christus, quis eum sit traditurus, ob rationes notatu dignissimas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

104. 19. 18 Vocem sitis indicatam, *Sitis*. Quid igitur rogas, ut ad alios transeat? Quid aliis superest bibendum, si totum exhauseris? Insuper eadem recurrit difficultas, in eo quod Iacobo & Ioanne, primas sedes ambientibus, proposuisti: *Potesis bibere calicem quem ego bibiturus sum*. Si tu illum sis bibiturus, quid illum aliis propinas eporandum? Hic latet mysterium. Ipse ad fundum ebibet, quantum ex arte sua, qui passus est, quidquid eum pati conueniebat, imo remedio nostro superfluentem: ut superest, ut tu pro tua patientia redemptione, & illum Christi calicem, tuum facias, tu exhaurias, te mortifices, carnem tuam calliges, offensas remittas, ad contumelias obmutescas, eoque modo te Christo vnus patienti, vel eius flagella, tuis; eius penitentiis tuis coniungas, eius vestigia imitatus, agas, quod ipse tibi consilium faciendum: *Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam*. Iam ego tuli meam ad te gratiam, ut cum humeris diuinis pollerem, ex onere tamen eius in terra corruerim; te tua modo manet tollenda, quae licet infinites leuior, crux tamen est, quam tolles me sequi debes, tuam debes meae coniungere, ut ex mea & tua vna crux fiat; mea, virtutem, meamque tuae dabit infinitum.

Matt. 16. 24

Rom. 6. 5.
Philip. 3. 10.

II.
Exemplū.
Lib. histo-
ria D. Iacobi lib. 2. cap. 2.

Ad rem nostram congruē perpendit Diuus Basilius: modum loquendi Diui Pauli quo exprimit quo salutem & redemptionem consequamur: *Si complantati facti sumus similitudini mortis eius*. Id est, si cum Christo mortui ac sepulti fuerimus. Qui fieri potest, ut ego cum Christo moriar? cum Christo sepeliar? cum Christo crucifigat? cum Christo. patiar persecutionem? In eo quod opera tua, penitentiæ tuæ, mortificationes tuæ, illius operibus & c. vniuntur: hæc namque est illa communicatio afflictionum, de qua Diu. Paul. *Ad cognoscendum illum & virtutem resurrectionis eius, & societatem passionum illius, configuratus morti eius*. Egrege nobis, hoc exposuit vir illustrissimus D. Rudolphus, quem alij Rosendum dicunt. Ut refert D. Martin. Erat hic regali prosapia clarus filius Comitis de Guterros, & Domina Iduara eius coniugis sanctissima mulieris ex nobilissima familia de Ribera, quæ modò est Ducum de Alcalá. Episcopus præfuit multis Ecclesijs, & tandem Compostellane, Anno verbi incarnati 990. Insignia sibi vir Sanctus sculpsit, crucem rubram ex cuius altero brachio cincinnus depeidebat, ex altero verò speculum. Eo modo etiã hodie ea licet conueni in cathedra-

li Ecclesia Mondoneusi, vbi & Episcopus ges- sit, & in illustri Monasterio Cella noua, vbi abbas rexit: per hoc significans, quod cruci Saluatoris adiungeret cincinnum quo perpetuo vitam suam Christi actionibus configurabat, labores suos Domini laboribus dimittetur: speculum autem quod doceret, qua ratione vitam componeret, seipsum in cruce Saluatoris velut lucidissimo speculo contemplantus.

§. 15. Tradetur. Non signat Christum, qui eum sit traditurus, ob rationes notatu dignissimas.

Eia Domine cum iam passionis tuæ sis iter ingressurus, dicitur quæ tibi sunt sustinenda, illis; nos illuminato. Poniit ut frontifitium: *Filius hominis tradetur Principibus Sacerdotum, & tradent eum gentibus*. Sapienter hoc primum commemorat tormentum, quasi totius passionis fundamentum; se manibus tradendum inimicorum. Hoc præ cæteris, virum torquet honorabilem acerbius, si manibus tradatur inimicorum, idque tam perfecte, ut ei facere possit, quicquid animo sederit turbulento: quia hoc integre est pati, in anima ut in corpore: in anima, dum eorum considerat luorem, odiumque, quo in illum debacchantur, & in corpore, per tormenta cruciatuque quibus laniatur. Quando quis traditur animalibus, leonibus licet ferocissimis, aut tigribus immanissimis, aut tauris furentibus, aut ignibus ardentissimis eius flammis incensum corpus adurit, aut aquis, seu profundissimis maris est immerus fluctibus solum patitur corpus, contra quod solum suas possunt hæc omnia vires exercere. Verumtamen dum potestati traditur inimicorum, patitur pariter & anima cuius intima penetralia persuadunt, & cordis fibras venasque et ansodiunt inimicorum irrationes, contemptus, iniuria, contumelia, exprobrationes, scommata &c. Hoc ut premium cordis supplicium retinebat David, dum sic Dñm deprecatur: *Ne traderis me in animas tribulantium me*. Et alio loco, *Respice & exaudi me Dñe Deus meus, &c. ne quando dicat inimicus meus, præualuit aduersus eum*. Quam acerbū fuit Samsoni tormentū dum se manibus liget traditū inimicorum, qui festos dies est iudicando, & quasi cū tauro fureti colludendo, seu in diuersa agitando, dedicat. Qui nō in eum tumultus, quantum non clamor excitatus? *Sicut exulnati victores capti prædā, quā ut clauis acutis-*

fini

si cor eius terebrabant omnia hæc scõmata, & oprobria quibus eum malo suspendebant.

Nota proposito nostro congruam illam orationem qua piissimus ille bellator Machabeus Deique populus pro criminum suorum remissione Domini sunt deprecati. Permisit Deus in eos insurgere Reges gentium, vt tyranni crudelissimi, ac Græcorum populus inimicus: illo quippe modo populi peccata solebat Deus castigare, vt ex contextu S. Scripturæ liquido legitur patet: fuit mare malorum eorũ bellica negotia conuerunt triumphũ de illis agunt inimicis trophæa erigunt, captiuos abducunt, damnant seruitute, subsannant vt moriones, tandem impius ille Rex Antiochus plurimos eorũ non tolerandi torfit supplicis, nominatim autem septem illos fratres Antiochiæ. Verum amen Deus populo suo miserus, iram suã in hostes, qui eum affixerant, reuertit, ac primum ipsum sacrilegum Regem, horrenda hinc abstraxit morte, quo factum est, vt hostes ad propria recedant, Deique populum bellis absoluerent diuissimis liberos. Tũ vero Iudas Machabeus, multitudine populi comitatus, aggressus est templi purificationem, quod Gentiles execranda polluerant ignominia sordibusque profanarant idolorum. Quã peractã, omnes Deo cerni hoc vnicum rogarunt, si quando peccassent, ab ipso minus corripere, fame vt tempore Elisei, vel peste, vt in diebus David, aut aqua vt dum Noë fabricabat arcam, aut leonibus, sicut imperante Sennacherib, tantum ne hostium manibus traderentur illudendi: hoc quippe iunimũ omnium duebant esse supplicium: *Quibus gestis rogabant Dominum, prostrati in terram, ne amplius talibus malis inciderent, sed si quando peccassent, vt ab ipso minus corripere, & non barbaris ac blasphemis hominibus traderentur.*

2. Ma. chab. c. 10. 4.

Isa. 40.

Psal. 40.

Sententia est D. Ambrosii, quod David huius tormenti sentiens grauitatem specialiter æternũ Patrem facie deprecatus, ne permitteret vt filius suus, qui pro peccatoribus erat moriturus, eorum manibus traderetur perimendus, & hæc Davidis verba sic explanat: Dominus conseruet eum, & visitet eum, &c. Et non tradat eum in manibus inimicorum eius. Hoc dirissimum est supplicij genus & vt tale Redemptor quasi principium & fundamentũ suæ proponit passionis, manibus hostium suorũ traditur crucifigendus, illudendus, conspuendus &c. totus eorũ peruersæ ac virulentæ traditur voluntati. Hinc suam prænuntiat passionem, & per hanc suipius traditionem in manus eorũ, eam exorditur, hoc e-

nim illis, qui se capturi venerat, aiebat: *Hæc est hora vestra & potestas tenebrarum.* Vobis pater meus dat licentiã, cui & ego consentio, cum istis que gehennæ dæmonijs, agedi de me quidquid vobis diabolicus suggesserit furor: ad hoc plenariam, ac integram vobis permittit potestatem. Exhorruit Iob præ grauitate cruciatus, dũ se traditum suspirat dæmonis potestati, vt in eum ferociter debarretur, at tamen traditio non fuit perfecta, sed restricta ad certos limites dæmonis voluntas: Primò namque tantum in bona vni iusti concessit potestatem, nec eius petere vel tægere personam, demũ in corpus obtinuit potestatem, restrictam tamen ad vitæ conseruationem, ne iustum interimeret, nihilominus, cum se vir sanctus, patientiæ prototypus dæmonis erit traditum potestati, luget inconsolabiliter, Deoque pius has effundit querimonias: *Aperuerunt super me ora sua, & exprobrantes percusserunt maxilla meam, satiati sunt panis meus, conchisi me Deus apud iniquum, & manibus impiorum me tradidit.* Christus vero traditus est omnĩ, quos hatebat ferocissimũ inimicorum, tam in terra quã in ipso inferno, potestati. Quis rabie explicet, quam in eum exardecebant, fauissimĩ illi Scribæ & Pharisei? Quis, inquam, quod longè maius est, dæmoniorũ exponat sententiã, quos toties Christus diuis exceperat cruciatibus. Si tanto maiori libidine in hominem diaboli impingunt quanto illum cernunt mentis excellere præclarioribus, quo non furore in illum irritantur, ignescunt, de bacchantur, ad iram vsque, qui ipsa erat sanctitas, & omnis origo sanctitatis? Illis omnibus totus traditus fuit nullo excepto, nec vita, nec valetudine, nec sanguine, nec capite, nec manibus, nec pedibus, nec ipsis, quas gerebat vilius tunicellis. Traditio tam vniuersalis ac libera, vt in eo, & in eum exequi potuerint, quidquid, & quomodolibet, vellent, aut possent.

Iob 16. 11.

Hoc in primis notandum occurrit in Christi Domini passione, quodque mysticis verbis Propheta Iob (ex opinione D. Gregor. sed prius D. Aug.) declarauit: *Tertia data est in manus impij, c. 20.*

vultum iudicum eius operit. Nomine terræ la-

cissimã intelligit humanitatem & purissimam

Christi carnem. Eius diuinitas est quasi cælum,

humanitas tanquã terra ex quibus relinquitur sup-

positum illud diuinum Deus & homo. Diuinitas

vtique superior, nedum tradita non fuit mani-

bus iniquorũ, quin potius eius hi omnes trade-

bantur, potestati. Verum Christi humanitas, caro,

corpus, integrè dæmonum voluntati tradeba-

tur, qui antonomastice impij dicuntur eorum-

que inuoluitis, qui licet ex natura homines esse-
rent, malitia tamen, ac nocendi voluntate da-
mones censebantur, quos saluator diaboli filios
indignitatem: Vos ex parte diaboli estis. Addit autem:

10a. 8. 44. *Yulium iudicum eius operit. Hoc non male capi-
mus, si dixerimus quod Deus permiserit eorum
oculos, passionum suarum, ac diabolicæ peruer-
sitas velo obtecerat; vel ipsos demones Iu-
daeos illos sceleratissimos miserandum in modum
obtenebrasse, pro ut eorum actibus ac consiliis
cernimus euenisse obteceratis. Impius ille tene-
brarum princeps; ille ipse cui proprium est
munus hominum oculos obtecerare: Deus huius
saeculi excacauit mentes infidelium, ut non fulgeat
illis illuminatio Euangelij gloria Christi. Exce-
cauit mentes infidelium, praesertim vero
Principum atque Iudaeorum Iudicum, ut in
Christum caecis intrerent oculis; (a) Horre-
sco sanam illam referens traditionem. Talibus
tradi manibus tor, tamque crudelibus, rabiosis,
ipsis vero inimicis caecis, oblatos habentibus
oculos malitiosa excacatis passione, ac peruer-
sa malitia, quis hinc non timendus cruciatus?
quod supplicium? quae tormēta? Hinc originem
sum pserunt tam horrenda, tam inaudita, quibus
Christum attriuerunt supplicia, ut ea soli Deo
cognoscenda referatur: Tu sis impropertū meū.
Deficit humana lingua, minor est Angelicus in-
tellectus, ut illa perferretur. Hocq; sic diuino
decretum est consilio, in nostrum enim malo ū,
passio Christi destinabatur remedium. Tunc to-
tum per culpā tradis & euidem integrē dæmo-
nū potestati, ut quidquid libet tibi interat no-
cumēri, ut prodigo illi filio qui se dæmoni in-
ferum mancipat, ut eius postmodū seruiret vo-
luntati: horum numero comprehenderis, de quibus
D. Paul. A diabolo captiui tenentur ad ipsius
voluntatem. Nec tibi caput excipis, nec manus,
nec cor, nec oculos, nec opes, nec honorem in
obsequium diaboli, omnia eius tradis voluntati,
quantum ad culpam. Christus se integrē tradit
inimicis, quantum ad dolores, eorum enim ma-
nibus suum tradidit caput, capillos, oculos, os,
manus, sanguinem, vitam, &c.*

2. Cor. 4. 4. *Deus huius saeculi excacauit mentes infidelium, ut non fulgeat
illis illuminatio Euangelij gloria Christi. Excecauit
mentes infidelium, praesertim vero Principum atque
Iudaeorum Iudicum, ut in Christum caecis intrerent
oculis; (a) Horresco sanam illam referens traditio-
nem. Talibus tradi manibus tor, tamque crudelibus,
rabiosis, ipsis vero inimicis caecis, oblatos habentibus
oculos malitiosa excacatis passione, ac peruer-
sa malitia, quis hinc non timendus cruciatus?
quod supplicium? quae tormēta? Hinc originem
sum pserunt tam horrenda, tam inaudita, quibus
Christum attriuerunt supplicia, ut ea soli Deo
cognoscenda referatur: Tu sis impropertū meū.*

(a) Palos de circo. *Deficit humana lingua, minor est Angelicus in-
tellectus, ut illa perferretur. Hocq; sic diuino
decretum est consilio, in nostrum enim malo ū,
passio Christi destinabatur remedium. Tunc to-
tum per culpā tradis & euidem integrē dæmo-
nū potestati, ut quidquid libet tibi interat no-
cumēri, ut prodigo illi filio qui se dæmoni in-
ferum mancipat, ut eius postmodū seruiret vo-
luntati: horum numero comprehenderis, de quibus
D. Paul. A diabolo captiui tenentur ad ipsius
voluntatem. Nec tibi caput excipis, nec manus,
nec cor, nec oculos, nec opes, nec honorem in
obsequium diaboli, omnia eius tradis voluntati,
quantum ad culpam. Christus se integrē tradit
inimicis, quantum ad dolores, eorum enim ma-
nibus suum tradidit caput, capillos, oculos, os,
manus, sanguinem, vitam, &c.*

2. Tim. 2. 26. *Secundo: eodem verbo Tradetur aliud indicat
mysterium. Vt ut illo verbo Redempter im-
personal, secundum Grammaticos, quod effe-
ctum opusque signat, sed personam, quae hoc ag-
it, non indreat, vel ut dum dicitis: Hoc fiet, hoc
scietur, nec dicitis quis hoc faciet, quis hoc sciet.
Christus Tradetur. Ut quid d. Dñe, verbo veteris imper-
sonali, nec eum nominas qui te fit traditurus?
Numquid tuæ defuit auctor traditionis? Innu-*

merus est eorum numerus. Primum hancque ipse
tuus testatur Apostolus, te à Patre tuo Iudaeis
traditū: Pro nobis omnibus tradidit illum. Tu ipse
Iesum tradidisti: Tradidisti semetipsum pro me, Gal.
Homines te tradiderunt, Iudas Principibus,
Principes Gentibus, &c. Ita ut omnes conuen-
tunt licet diuersis respectibus, ut te morti trade-
rent sicut omnes conspirarunt ut Ionam in ma-
re praecipitem agerent, omnes Iudaei dederunt Iu-
fragia, quinimo & ipse Iudas illis ait: Tollite me,
& mittite in mare. Multa hic locus mysteria
continet: pro d. dico quod magnum d. Dñs vo-
luerit; signare mysterium. Cur igitur non nomi-
nas, eum qui te tradet, proditor? Omnes colen-
tibus multos te posse designare. An non te Iu-
das tradidit? Iudas, qui tradidit eum, ob hoc cla-
re vocatur proditor. An non te Iudaei tradide-
runt? Gens tua & Pontifices tradiderunt te mihi, Iuda-
eum Pilatus: An non tradidit Pilatus? Tradidit eum
voluntati a. ū. Fateor: ab omnibus illis Christum
traditum, verum tamen si ab unoquoque eorum que-
sieris, num Christum tradiderit? Omnes dilite-
bunt. Si Pilatum interroaueris, num eum tra-
diderit, respondebit. Ego nequaquam: omnis qua-
rum perquam notum est quantum Iudaeis redite-
rim, quid pro eo egerim, noueram enim inue-
teratum contra Christum odiū Pharisaeorum,
quocirca coram tota Iudaeorum Synagoga lau-
manus meas protestatus: Innocens ego sum a san-
guine iusti manus. Si Iudaeos tra-
tionis accipiamus, respondendum, Nobis hoc non imputetur, co-
tam namq; iudice nos hoc scelere exonerati-
mus: proclamātes: Nobis non licet interficere quē-
quam. O Iuda maledicte, tu illum tradidisti, cum
eum triginta venderis argenteis. Ad huc hoc a me,
quid mihi tantum crimē imponi is? Licet enim
eum venderim ilico centraciū rei, actaū egi
penitentiam, triginta retuli, argenteos pretium
sanguinis, corā templi sacerdotibus protestatus:
Peccavi, trades sanguinem iustum. Tu igitur, dæ-
mō pessime huius proditoris reus proclamaris,
nulla tibi vel umbra relinquitur exculpationis,
tua quippe illi malitia in morte tradidisti, crucis
ignominiosā. Menstruunt omnes, licet enim pri-
mum, eius morte intendenti, ac postmodū gra-
dum retraxi, delitui, insiti, ut in illo criminali
precessu ac sanguinis causa nihil ulterius fieret,
hortendis spectus somniique terrificis u. ligas
iudicis uxorem, Pilato marito demandare. Ni-
hil tibi & iusto illi. O magnum Sacramentū vi-
demus mori Christum, effectum certum, & si
cunctos audiamus, auctore non reperimus tradi-
tionis; effectus patet, & causa efficiens non patet.

III. *Multos habuit Christus tradito- res.*

merus est eorum numerus. Primum hancque ipse
tuus testatur Apostolus, te à Patre tuo Iudaeis
traditū: Pro nobis omnibus tradidit illum. Tu ipse
Iesum tradidisti: Tradidisti semetipsum pro me, Gal.
Homines te tradiderunt, Iudas Principibus,
Principes Gentibus, &c. Ita ut omnes conuen-
tunt licet diuersis respectibus, ut te morti trade-
rent sicut omnes conspirarunt ut Ionam in ma-
re praecipitem agerent, omnes Iudaei dederunt Iu-
fragia, quinimo & ipse Iudas illis ait: Tollite me,
& mittite in mare. Multa hic locus mysteria
continet: pro d. dico quod magnum d. Dñs vo-
luerit; signare mysterium. Cur igitur non nomi-
nas, eum qui te tradet, proditor? Omnes colen-
tibus multos te posse designare. An non te Iu-
das tradidit? Iudas, qui tradidit eum, ob hoc cla-
re vocatur proditor. An non te Iudaei tradide-
runt? Gens tua & Pontifices tradiderunt te mihi, Iuda-
eum Pilatus: An non tradidit Pilatus? Tradidit eum
voluntati a. ū. Fateor: ab omnibus illis Christum
traditum, verum tamen si ab unoquoque eorum que-
sieris, num Christum tradiderit? Omnes dilite-
bunt. Si Pilatum interroaueris, num eum tra-
diderit, respondebit. Ego nequaquam: omnis qua-
rum perquam notum est quantum Iudaeis redite-
rim, quid pro eo egerim, noueram enim inue-
teratum contra Christum odiū Pharisaeorum,
quocirca coram tota Iudaeorum Synagoga lau-
manus meas protestatus: Innocens ego sum a san-
guine iusti manus. Si Iudaeos tra-
tionis accipiamus, respondendum, Nobis hoc non imputetur, co-
tam namq; iudice nos hoc scelere exonerati-
mus: proclamātes: Nobis non licet interficere quē-
quam. O Iuda maledicte, tu illum tradidisti, cum
eum triginta venderis argenteis. Ad huc hoc a me,
quid mihi tantum crimē imponi is? Licet enim
eum venderim ilico centraciū rei, actaū egi
penitentiam, triginta retuli, argenteos pretium
sanguinis, corā templi sacerdotibus protestatus:
Peccavi, trades sanguinem iustum. Tu igitur, dæ-
mō pessime huius proditoris reus proclamaris,
nulla tibi vel umbra relinquitur exculpationis,
tua quippe illi malitia in morte tradidisti, crucis
ignominiosā. Menstruunt omnes, licet enim pri-
mum, eius morte intendenti, ac postmodū gra-
dum retraxi, delitui, insiti, ut in illo criminali
precessu ac sanguinis causa nihil ulterius fieret,
hortendis spectus somniique terrificis u. ligas
iudicis uxorem, Pilato marito demandare. Ni-
hil tibi & iusto illi. O magnum Sacramentū vi-
demus mori Christum, effectum certum, & si
cunctos audiamus, auctore non reperimus tradi-
tionis; effectus patet, & causa efficiens non patet.

Hoc passim contingit inter homines. p[er] illa au-
ditus h[er]eticis insaniari, religiofam inuoluntari,
iustum crucifisum, & si seclens inquiras aucto-
ritem, inuenies neminem, qui se crimini huius
reum esse fateatur. Dicit hic ego talem non sum
exoffit: dicit ille sic sub sigillo, dicit alius di-
xi, sed me illis fidem no habere sum protestatus.
Videmus effectum, nec tamen inuenies, etiam in
confessione, qui in se hanc recipiat culpam, qui
dicit: Confiteor: Prægrandis, pretiosa, pulchra-
que nimis erat illa statua, quam in somnis vidit
Nabuchodonosor: absconditur de monte lapillus
sine manibus, statuari impetit; & in puluerem
atena similem redigit: Lapis abscissus de monte
sine manibus. Hec, quot statuas videmus in pul-
uerem relictas pulcherrimas? quot viros Eccl[esi]-
asticos denigratos? quot religiosos conuictis
Danielis, diffamatos? Quot mulieres opibus abundant, quæ
fama mala percunt? Quis hæc egit Ingra; lapis
ille que cum tam parua sit, tantum ille-
gari, quæ malum: Lingua quidem modicum mem-
brum est, & magna exaltat. At si quaesierit, quis
lapillum illum absciderit, qui illum eiecerit,
inuenies neminem: omnes negant, excusant se
omnes, quisque se à crimine inimicum esse pro-
testatur. Scias igitur, quod sicut in morte Chr[isti],
singuli nullius se in ea culpa obnoxios esse
contendunt, omnes tamen conuicti teos accusati;
ita quoque modo: tu qui alterius peccatum re-
elanculum dixisse contendisti: tu quoque, qui e-
ius negas primum auctorem: tu quoque, qui au-
rium secreto confidisti. (a) Omnes vos iudico
culpa reos, omnes eodem satisfaciendi vinculo
constringimini.

Dom. 1. 14
IV.
Lingua
Laps est
Danielis.
fama mala percunt?
illis que cum tam parua sit, tantum ille-
gari, quæ malum: Lingua quidem modicum mem-
brum est, & magna exaltat. At si quaesierit, quis
lapillum illum absciderit, qui illum eiecerit,
inuenies neminem: omnes negant, excusant se
omnes, quisque se à crimine inimicum esse pro-
testatur. Scias igitur, quod sicut in morte Chr[isti],
singuli nullius se in ea culpa obnoxios esse
contendunt, omnes tamen conuicti teos accusati;
ita quoque modo: tu qui alterius peccatum re-
elanculum dixisse contendisti: tu quoque, qui e-
ius negas primum auctorem: tu quoque, qui au-
rium secreto confidisti. (a) Omnes vos iudico
culpa reos, omnes eodem satisfaciendi vinculo
constringimini.

Terzio: dicens Tradetur, nec dicens pro quo,
magnum indicat Sacramentum, quod quisque
sibi ipsi conueniens applicet, dicatque cum Apo-
Gal. 2. 20 stolo: Diloxit me, & tradidit semetipsum pro me.
licet enim pro omnibus traderetur. simul tamen
pro vnoquoque traditus fuit in particulari, quasi
pro illo solo ac vnico traderetur. Mare hoc ex-
nem à Moysè ex præcepto Domini composi-
tum, Sacerdotibus in lauacrum; decreuit Deus
speculis mulierum circumornari: ut quisque se-
ipsum in eis contemp[er]aretur: adeo in particula-
ri, quasi pro illo solo esse illud erectum.
Talis fuit Chr[isti] passio veneranda, que licet
pro omnibus sit peccata, simul tamen ita pro te
in particulari quasi tu vnus Chr[isti] sanguine ef-
se, redimendus. Vide illam se artendens Vates
Hieremias & qui d in omnium nostrum sanguis
ille fundetur ablutionem, vocat Chr[istum]. Spi-
Tere. 4. 20 ritum nostrum, seu animam nostram: Spiritus

oris nostri Chr[istum]. Dominus capus est in peccatis
nostris. Sicut enim anima tota est in corpore, to-
tisque in singulis eius partibus, eo modo credi-
mus de Chr[isti] passione, qua nobis vitam inspi-
rauit; sic videlicet pro omnibus perfectam esse
confitemur, vt tota iuerit, eaque perfecte, pro v-
no quoque nostrum celebrata; prout ex doctri-
na D. Chrylost. & D. Tho. alibi declaramus, ex-
plicantes quam arde, tu, & tu, & ego, & vnus-
quisque nostrum redemptori obligemur, vt tan-
to beneficio nunquam sumus ingrati, tanto in-
quanti quate tibi soli ipse laborasset tibi soli tra-
ditus esset, tibi soli sanguinem fudisset, tibi soli
in cruce mortens exspirasset.

§. 16. Ostendit nobis Christus in laboribus noui
gratiam testamenti, qui cum pr amio debent
conferari.

ETertia die resurget. Omnia verba hæc di-
uinitus scateia Sacramentis. Primum per illa
Chr[istum] noui gratiam exprimit testamen-
ti, quæ est tota vita, usque ad vltimum spiritum
perferre tribulationes, eadem accersere, nec
hic earam, sed in futuro mercedem recipere. Ep. 120.
Composuit D. Aug. epistolam, quæ cum sit adeo
ad Hono.
fusa, eam in triginta septem diuidit capita; qui-
bus respondet Honorato; quam explanans
questiones quarum hæc facile primaria est, quæ
sit noui gratia testamenti: eam autem elucidans
totum exponit Psalmum 21. Vbi rex & Prophe-
ta plantis verbis Chr[isti] Domini labores; passio-
nem, mortemque celebrat amarissimam. Gratia
Domini (inquit D. Aug.) dabat in veteri testa-
mento, dat & in nouo. Quæ veteris erat gratia
Duplic
gratia
testamenti: Quod electis suis succurreret in tri-
bulationibus, afflicto enperet; conuictens illis
veteris,
& noui
testa-
menti.
dies videre bonos, Ira Abraham amicum de ma-
nibus asseruit Chaldaeorum, Moysen de perfec-
tione Pharaonis, David de manu Golia, Danie-
le de lacu leonum, tres illos adolecentes de cami-
no ignis ardentis. Noui vero gratia testam[en]ti ea
est: suos in hac vita de tentationibus, paup[er]iq; no
eripere, sed robur, ac patientiam, qua illas con-
stanter perferant, impertiri; paup[er]um est non au-
ferre tribulationes, insuper illas augete, donec
vita superest, non eos liberare, sed in alteram vi-
tam differre eorum omnium dignissimam recipi-
tutionem. Hoc manifestum est in Apostolis,
Martyribus, Confessoribus, Peritentibus, qui-
bus Dominus hanc gratiam communiuauit, quo-
rum

